

F.t. beslutn. vedr. katastrofefond for landbrugere

Bemærkninger til forslaget

Den udvikling, dansk landbrug har gennemgået, med en meget kraftig specialisering både i jordbruget og også i den animalske produktion, betyder, at selv mindre uheld i bedriften såsom sygdom i besætningen eller sygdoms- eller skadedyrangreb i jordbruget har meget stor økonomisk betydning for den enkelte landmand. Ikke mindst 1983 har vist os, at f.eks. det meget våde forår vil betyde, at adskillige landmænd vil gå ind i meget store økonomiske problemer, hvis ikke en tredje instans træder til. Det er klart, at i 1983 er det staten, der er nødt til at træde til, men en af de væsentlige årsager til, at dette forslag fremsættes, er, at den slags ting i fremtiden skal klares af landbruget selv på solidarisk basis med en opstartshjælp fra samfundet, men ellers må landbruget i fremtiden via solidariske løsninger på området klare sygdomsangreb, misvækst, og hvad der ellers kan have stor betydning for landbruget som sådant, og som landbruget ikke selv har egentlig indflydelse på.

Normalværdien af en ejendoms produktion er den økonomiske værdi, der ville kunne opnås ved at producere de pågældende afgrøder eller den pågældende animalske produktion på en ejendom i et år med normalt klima eller sygdomsfri produktion og ved at afsætte dem til årets gennemsnitspriser.

Da udbyttet af en del af specialafgrøder f.eks. frø og afgrøder, hvis klimatiske nordgrænse går gennem Danmark, herunder bl.a. sukkermais til konsum, varierer meget fra år til år, og da disse variationer dels normalt vil være taget med i overvejelserne forud for valget af den pågældende afgrøde, dels ville kunne give anledning til støtte fra fonden i situationer, der ikke kan betegnes som katastrofelignende eller særligt unormale, bør fonden kun dække en række nærmere angivne afgrøder, hovedsageligt de almindeligt dyrkede korn-, græs-, bælgplante- og roearter. Dette er ca. 95 pct. af landbrugsarealet.

Bemærkninger til de enkelte punkter

57 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

Ad 3

Grænsen for ydelse af lån og tilskud fastsættes til 85 pct. af normalværdien. Grænsen for opnåelse af lån bør dog tage hensyn til, at driften af en ejendom i almindelig god drift og med normal rentebyrde kan fortsætte trods misvækst med den overvejende kredit placeret i ordinære kreditinstitutioner. Grænsen for tilskud lægges således, at en tilsvarende ejendom ikke bliver belagt med en rentebyrde som følge af lån optaget i forbindelse med misvækst, som i væsentlig grad forringer ejendommens afkast i en længere årrække.

Støtte fra fonden kan tænkes udformet som en graderet støtte alt efter, hvor stort tabet er i forhold til normalværdien, men stadig under hensyntagen til gældsprocent og omkostninger i forbindelse med den på ejendommen hvilende gæld.

Der skal endvidere tages hensyn til, at bidragene fra fonden bliver af en størrelsesorden, der gør det muligt særlig for nyetablerede landmænd at deltage i fonden. Hvis man bruger de beløbsgrænser, som landbruget selv har foreslået ved forsøget på oprettelse af landbrugets beredskabsplan, vil alle have mulighed for at kunne gå ind i fonden og betale til fonden, uden at dette skulle give økonomiske problemer.

Ad 4

Staten bør i de første fem år for at opbygge fonden nogenlunde hurtigt gå ind med 25 pct. af det beløb, som de almindelige bidragydere indbetaler. Når femårsperioden er overstået, bør staten ikke længere betale til fonden. Der kan naturligvis opstå katastrofelignende situationer, der er så alvorlige, at fondens midler ikke slår til. I så tilfælde kan staten træde til enten med midler eller som garant for låneordninger.

Ad 6

Da ledelsen af fonden og den daglige administration er noget rent teknisk, foreslås det, at jordsudvalget og de derunder hørende jordbrugskommissioner overtager ledelsen af fonden og dermed afgørelserne med hensyn til, hvem der skal